

PD Dr. Peter Juhás, Institut für Neutestamentliche Textforschung, Pferdegasse 1, 48143 Münster

Vedecká rada Teologickej fakulty

Trnavskej univerzity

Kostolná 1, P. O. Box 173

814 99 Bratislava

Münster, 27.05.2024

Vec: Posudok habilitačnej práce Petra Málíka, PhD.

Dr. Peter Málík predložil – zvlášť pre slovenskú jazykovú oblasť – veľmi zaujímavú štúdiu pre viaceré oblasti humanitných vied. Ide o dôslednú filologickú prácu, ktorá ale má potenciálne implikácie pre teológiu, keďže sa špecificky dotýka textovej kritiky Nového zákona. Ale ako už časť podtitulu prezrádza – „Prípadové štúdie o ranej edičnej činnosti...“ –, nejedná sa len o príspevok k textovej kritike, ale aj o kultúrno-dejinný pohľad na činnosť pisárov, resp. korektorov v Sinajskom kódexe, jednom z najdôležitejších zachovaných písomných prameňov vôbec.

Autor už úvode a potom aj pri jednotlivých analýzach ukazuje, že pozná *Forschungsgeschichte* k danej téme, pričom vedie argumentačne dobre podložený kritický dialóg s predchádzajúcim výskumom. Niet pochyb, že Peter Málík ovláda komplexnú metodológiu práce so starovekými rukopismi a veľmi dobre rozumie pojednávanej problematike. Preto aj nasledujúce kritické otázky, či poznámky sú len akýmsi pozvaním k ďalšej reflexii.

V úvode (bod 3) autor udáva dôvod, prečo si pre svoje prípadové štúdie vybral text Evanjelia podľa Marka a Zjavenia Jánovho. Absolútne treba súhlasiť s tým, že kvôli obrovskému množstvu opráv v kódexe [ak nie je uvedené ináč, myslí sa stále na Sinajský], „je nevyhnutné pristúpiť k ich analýze na selektívnej báze“ (s. 15). Jedným z dôležitých dôvodov výberu je (ibid.): „[...] Marek bol nedávno vydaný v sérii *Editio critica maior* [ďalej v posudku len ECM], čo nám zabezpečuje rigorózne spracovanú dôkaznú situáciu čo do externého svedectva pre tento text.“ Pre výber Zjavenia bola dôvodom autorova účasť na príprave ECM tejto biblickej knihy. Pri svojich analýzach v práci používa autor ale NA²⁸. V zásade to nepredstavuje problém, keďže sa jedná o štandardné kritické vydanie gréckeho Nového zákona a vo väčšine diskutovaných prípadov rozdiel edícií nie je až tak

relevantný. Nižšie nasleduje ale zopár príkladov, kedy použitie ECM by potenciálne malo vplyv aj na samotné analýzy.

Mk 3,32: Pri analýze tohto miesta Dr. Málík správne uvádza, že znenie *προς αυτον οχλος* nájdeme len ako pôvodné čítanie v kódexe. Keďže NA²⁸ neponúka v danom prípade žiadny zápis v aparáte, nedozvieme sa, do akej súvislosti by autor dal singulárne čítanie v 05 (*προς τον οχλον*), ktoré tiež obsahuje predložku *προς* a je v ECM uvedené ako variant f.

Mk 4,37: Na tomto mieste autor uvádza, že pôvodné čítanie sa nachádza len v kódexe. Rovnako je ale doložené aj textovom type C starolatinskej verzie.

Mk 5,33: V tomto prípade Dr. Málík tvrdí, že „[o]pravené znenie je doložené vo všetkých ostatných gréckych svedectvách“ (s. 36). Túto formuláciu by bolo potrebné upresniť vo svetle aparátu ECM (porov. 5,33/13b-f).

Mk 6,4: V prípade om. ako pôvodného čítania v kódexe Dr. Málík píše: „Neprekvapuje, že toto opomenutie nemá inú textovú oporu.“ (s. 37). V aparáte ECM je ale vidieť, že textový typ C starolatinskej verzie (ako aj niektoré textové formy typu I a V) takisto prezentujú omissio.

Mk 14,11: Dr. Málík uvádza, že pôvodné čítanie kódexu *απηγγιλαντο* sa nachádza „len v neskorej minuskule 124 a najlepšie ho možno vysvetliť ako pisársku chybu“ (s. 57), pričom následne ponúka dôvody. Pri pohľade do ECM ale vidíme, že toto čítanie – síce v regularizovanej podobe *απηγγειλαντο* – je zaznamenané ako variant c a má oporu v 4. 124. 827. 828r. 1009. L547 i v staroetiópskej textovej tradícii. Bola by autorom ponúkaná analýza aj v takomto prípade rovnaká?

Keďže Dr. Málík pracoval na ECM Jánovho Zjavenia, čitateľ by v niektorých analyzovaných prípadoch istotne ocenil zopár informácií o relevantných diskusiách v procese prípravy tejto kritickej edície.

Ako asi v každej práci, aj v tejto sa nájde zopár formálnych chýb, ktoré ale neovplyvňujú kvalitu vedeckej práce. Vhodné by v každom prípade bolo vytvorenie tabuľky alebo prehľadu jednotlivých značiek pre pisárov, resp. korektorov so stručným vysvetlením, keďže edície i štúdie nepoužívajú stále ten istý systém.

Na základe kvality vedeckej práce Dr. Petra Málíka odporúčam pokračovať v habilitačnom konaní.

S prianím všetkého dobrého